

**bureau
europa**

Platform
voor
architectuur
& design

Jaarverslag

121

Inhoudsopgave

1. Inleiding	03
2. Programma	05
2.1 Tentoonstellingen	06
2.2 Presentaties	11
2.3 Lezingen	14
2.4 Events	17
2.5 Wandelingen	19
3. Samenwerkingen	23
4. Communicatie	25
5. Managementverslag	28
6. Jaarrekening	30
Jaarrekening	31
Accountantsverklaring	44
Colofon	47

1.

Inleiding

Inleiding

Een terugblik op 2021 levert in vogelvlucht een rijk en druk programmajaar op, een beeld dat niet per se het onderliggend gevoel van hoop en wanhoop uitdrukt in relatie tot de pandemie. Tegen beter weten in leefden wij met de hoop dat het een jaar zou worden met verbeteringen en zelfs de terugkeer naar het 'oude normaal'. Maar niets was minder waar met als dieptepunt dat wij allemaal in december het museumjaar met een dichte deur moesten afsluiten.

Bureau Europa was na het eerste pandemiejaar getraind in flexibel werken, online aanbod en het nodige improviseren met verplaatsen van programma's en publiek. Hoewel het een tijd was van beperkingen toonde een grote groep bezoekers en partners betrokkenheid en was er ruimte voor verdieping en experiment in afwisseling met actuele, historische en laagdrempelige programma's.

Hoogtepunten waren de vele samenwerkingen op regionaal maar ook internationaal terrein. Voor de grote voorjaarsexpositie bracht architect en onderzoeker Malkit Shoshan de research van haar Harvard-programma naar Maastricht en vervolgens vond de presentatie via activist/kunstenaar Rebecca Gomperts een koppeling met de Humanities-programmering bij de Universiteit Maastricht. Ook organiseerden wij bij de expositie *Love in a Mist* een serie emancipatoire lezingen in samenwerking met Merel Pit gekoppeld aan de publicatie *Mevr. de Architect*. Hieruit vloeiden vervolgens naast de lezingenserie een samenwerking voort met Limburgse architecten en instellingen voor een architectuurspecial met bijzondere aandacht voor de positie van de vrouw. Vanuit de diverse opleidingen van de Universiteit Maastricht en Zuyd Hogeschool werden nieuwe projecten en presentaties van talenten mogelijk.

De exposities *Love in Mist*, *Hartsuyker*, *Macht*, *Wellust en Zink*, de overkoepelende Elements-programmering en als afsluiting *De Toonzaal* vormden een blauwdruk voor internationale, nationale, lokale en euregionale samenwerkingen die ook tot uitdrukking kwamen in het publieksbereik. Een Euregio-georiënteerde expo als *Macht*, *Wellust en Zink* leende zich uitstekend om de erfgoedinstellingen in de drielandenhoek bij onze eigen programmering te betrekken en het netwerk toekomstbestendig uit te breiden. Met de thematiek is ook een breed, Euregionaal publiek bereikt. De verankering in de netwerken en samenwerkingen verstevigen het bereik, inhoudelijke ontwikkeling en positie van Bureau Europa. Het geeft ons vertrouwen en goede energie voor 2022.

Tot slot heeft Bureau Europa haar verantwoordelijkheid genomen op het gebied van de governance en maatschappelijke positionering. Behalve het samenstellen van een handboek voor de organisatie, aandacht voor diversiteit in de programmering, personeelssamenstelling en publiciteit is de deelname aan het sleuteln netwerk van Maastricht, een groep van 48 sleutelpersonen die zich op uitnodiging van de stad buigt over het vraagstuk van polarisatie, een leerzame stap vanuit Bureau Europa. Deze betrokkenheid wordt in de komende jaren doorgezet.

De wens om vanuit de organisatie lokaal en euregionaal te opereren heeft, behalve de programmering, in 2021 vooral lokaal zijn weerslag gekregen: met het 30-jarig bestaan van het Europees Verdrag van Maastricht in 2022 en het einde van de pandemie slaan we de vleugels uit.

2.

Programma

Programma

Onderstaande biedt een overzicht van de programmaonderdelen, die daaronder elk kort meer worden toegelicht.

2.1 Tentoonstellingen

Love in a Mist	14 feb. – 15 aug.
Macht, Wellust en Zink	4 sep. – 12 dec.
Het Album [uitgesteld]	22 dec. – 6 feb.

2.2 Presentaties

MADEMaastricht in Zicht	18 dec. – 17 feb.
Hartsuyker	12 jun. – 15 aug.
Marta & Slava	4 sep. – 24 okt.
Een Euregionaal Drieluik	8 okt. – 24 okt.
Lijnen in het Landschap	30 okt. – 12 dec.
Fragile White Porcelain [geannuleerd]	22 dec. – 16 jan.

2.3 Lezingen

Mevr. de Architect – vijf lezingen	15 mei – 9 jul.
Abortion at Sea	29 jun.
Water Monumenten	14 jul.
Marta en Slava in gesprek met Erik de Jong	22 okt.
Street View – twee lezingen	15 okt. & 30 okt.
Moresnet – van begin tot eind	10 nov.

2.4 Events

#FreeBritney	15 aug.
Lancering Architectuurspecial in Zuiderlucht	4 sep.
Maastrichtse Monumentendagen	11 sep. & 12 sep.
Dag van de Architectuur	18 sep.
Museumnacht Maastricht – Art Appetizer	22 okt.
De Toonzaal: Maastrichtse keramiek- en glasverkoop	17 dec. – 19 dec.

2.5 Wandelingen

De vrouwen van Maastricht	vanaf 9 mei
Sphinxroutes	7 jun. – 5 nov.
Het Maastricht van morgen	23 jun. & 24 jun.
Van vuilstort naar bloemrijk grasland	vanaf 5 sep.
De zinkidentiteit van Maastricht	vanaf 5 sep.

2.1 Tentoonstellingen

Door verschillende coronalockdowns heeft de eerste tentoonstelling van het jaar maar een fractie van de looptijd gehad dan eigenlijk gepland en is de laatste tentoonstelling van het jaar zelfs helemaal uitgesteld. Deze is in januari-februari 2022 daarom hervat.

Love in a Mist. De architectuur van vruchtbaarheid

Beoogde opening:
14 februari; 4 juni t/m
15 augustus 2021

Deze tentoonstelling bracht het verhaal over de architectuur van vruchtbaarheid, over de ruimte gevormd door maatschappelijke opvattingen, over de vrouwen die meters maken voor de volgende generaties. De expo toonde de heldinnen, de dames op de barricades en de ruimtelijke gevolgen waarbij de strijd om zelfbeschikking over het lichaam en regulering van de vruchtbaarheid de spil zijn. Zo zijn de positie van de vrouw en de strijd om haar vruchtbaarheid af te lezen in de ontworpen omgeving: het proces om tegen de patriarchale economie in opstand te komen is tot de dag van vandaag actueel.

In de expo kwamen de verhalen samen van wetenschappers en activisten, kunstenaars en ontwerpers. Curator Malkit Shoshan presenteerde deze expo al aan Harvard Graduate School of Architecture and Design in 2019, met werken van Atelier van Lieshout, Desirée Dolron, FAST, Rebecca Gomperts, Bernie Krause, Zacharias Kunuk en Ian Mauro, Next Nature Network, Tabita Rezaire en Diana Whitten. Bij Bureau Europa werden er Nederlandse en Limburgse contexten aan de tentoonstelling toegevoegd en zijn samenwerkingen gezocht met Mevr. de Architect, Zuiderlucht, Studium Generale en het Historisch Centrum Limburg.

Deze tentoonstelling maakte deel uit van het Euregionale project en publicatie ELEMENTS 2021.

Curator en ruimtelijk ontwerp Malkit Shoshan | **Curator lokale context** Remco Beckers | **Supervisie** Floor van Spaendonck | **Grafisch ontwerp** Sandra Kassenaar | **Productie** Ilona van den Brekel | **Onderzoeksassistent** Carolina Sepúlveda | **Teksten** Malkit Shoshan, Remco Beckers | **Vertaling** JLC Coburn | **Film** Hussein Alkhayat | **Marketing** Yongbloed, Studio Buttons | **Opbouw** Reinier van der Meer, Fran Hoebergen, Charlotte Koenen, Stefan Vontobel

Bezoekers: 689

Foto: Moniek Wegdam

Foto: Jean-Pierre Gausens

Macht, Wellust en Zink. Het industriële landschap en de mythe van Moresnet.

4 september t/m 12 december

De Euregio wordt gekenmerkt door de minerale welvaart onder onze voeten en een van de meest kenmerkende maar toch meest onzichtbare delfstoffen is zink. Rondom de beroemde zinkmijn van Kelmis is een fascinerende wereldgeschiedenis ontstaan die van invloed is geweest op de esthetiek van Parijs, de industrialisering en grondpolitiek van West-Europa, maar op kleinere schaal ook op de vorming van landschappen, gemeenschappen, grenzen en talen in de Euregio. In de tentoonstelling kwamen de bizarre verhalen samen van Fanny Mosselman en de daken van Parijs, van Neutraal Moresnet op het Vierlandenpunt en van de vreemde parallellen tussen milieubewustzijn en -verantwoordelijkheid aan het begin van de industriële revolutie zowel als vandaag.

De tentoonstelling was de derde in een reeks over materialen en hun invloed op onze directe leefomgeving. Er is samengewerkt met het Maison de la Métallurgie et de l'Industrie in Luik, het Museum Vieille Montagne in Kelmis, het Museum Zinkhütter Hof in Stolberg, het IKOB in Eupen, en met het Rijksarchief te Eupen en de aan de Universiteit Luik verbonden Vieille Montagne Héritage-vereniging. Ook putten we uit de expertise van NedZink, Brouwers Zink en de Zinkmeesters. Met bijzondere werken van kunstenaars Irmel Kamp, Filippo Ciriani, Thomas Eyck en Ulrike Rehm en Beate Reinheimer (RaR).

Curator Remco Beckers | **Supervisie** Floor van Spaendonck | **Scenografie** Remy Kroese en Marlies Vermeulen (Dear Hunter) | **Ruimtelijke vormgeving** Dear Hunter, Joëlle Martin & Frida Stillman | **Grafische vormgeving** Janneke Janssen en Lyanne Polderman | **Productie** Ilona van den Brekel | **Onderzoeksassistent** Joachim Meeusen | **Teksten** Remco Beckers | Vertaling JLC Coburn | **PR** Yongbloed | **Opbouw** Reinier van der Meer, Fran Hoebergen, Charlotte Koenen, Daniël de Jong, Emanuel Riksen | **Video** Sam Nemeth, Ron Ramaekers

Bezoekers: 3453

Rondleidingen bij de expo

Curator Remco Beckers en directeur Floor van Spaendonck hebben ook geregeld rondleidingen gegeven door de tentoonstelling. Buiten de curatorrondleidingen op de gezette momenten waren er ook verzoeken tot privé rondleidingen waaraan voldaan werd.

4 sep.: drie openingsrondleidingen / 45 personen
 15 sep.: rondleiding aan studenten Universiteit Maastricht / 40 personen
 18 sep.: rondleiding Dag van de Architectuur / 24 personen
 22 sep.: rondleiding aan studenten Zuyd Hogeschool / 10 personen
 24 sep.: rondleiding aan studenten Universiteit Maastricht / 40 personen
 2 okt.: curatorrondleiding / 5 personen
 23 okt.: curatorrondleiding aan Elementagroep, Pforzheim / 30 personen
 23 okt.: curatorrondleiding / 23 personen
 27 okt.: rondleiding studenten Marcel van Kan / 7 personen
 4 nov.: privé rondleiding en borrel Limburgse architecten / 21 personen
 8 nov.: privé rondleiding aan Belle van Zuyle / 17 personen
 9 nov.: privé rondleiding Raad van Toezicht / 4 personen
 17 nov.: rondleiding aan studenten Jan van Eyck / 10 personen
 26 nov.: privé rondleiding aan de Zinkmeesters / 13 personen
 27 nov.: curatorrondleiding / 25 personen
 27 nov.: privé rondleiding groep Hasselt / 10 personen
 11 dec.: privé rondleiding groep Jean Jacobs / 10 personen
 11 dec.: rondleiding aan Vieille Montagne Héritage / 12 personen
 12 dec.: twee curatorrondleidingen / 25 personen

Totaal: 317 personen

Het Album: de Prenten van Petrus Regout

Beoogde looptijd: 22 december 2021 t/m 6 februari 2022; uitgesteld naar 26 januari 2022

In deze tentoonstelling werd voor het eerste het gehele *Album dédié à mes enfants et mes amis* getoond dat grootindustriële Petrus Regout (oprichter van wat later bekend werd als Koninklijke Sphinx) in de jaren 1860 liet maken. Vooral zijn landerijen en rijkdom liet hij uitbeelden, waardoor we een goede inkijk krijgen in zijn persoon. Maar ook zijn er prenten van zijn fabrieksterreinen en de arbeidersfaciliteiten die hij aan de Boschstraat liet bouwen, waardoor we een beeld krijgen van het 19e-eeuwse Maastricht. Het pronkalbum van Regout is een mooie uiting van de Zeitgeist, maar verdient het anno nu wel om meer context te krijgen: de verhalen over Regout werden in de expo daarom afgezet tegen wat voor veel van zijn werknemers de schrijnende werkelijkheid was.

De tentoonstelling putte uit de privécollectie van kunstverzamelaar Tom Cremers.

Bruikleengever en adviseur Tom Cremers | **Supervisor** Floor van Spaendonck | **Assistent** Remco Beckers | **Productie** Ilona van den Brekel | **Grafische vormgeving** Lyanne Polderman | **Teksten** Remco Beckers | **Vertaling** JLC Coburn | **PR** Yongbloed | **Opbouw** Fran Hoebergen, Charlotte Koenen, Bo Oudendijk, Emanuël Riksen

Bezoekers: n.v.t.

Foto: Monique Wegdam

Foto: Floor van Spaendonck

2.2 Presentaties

Naast de grote, langlopende tentoonstellingen, zijn er ook een aantal kleinere presentaties en installaties geweest, die Bureau Europa presenteerde in de vrijstaande ruimtes. Enkele van deze presentaties waren ook te zien in de nieuwe etalages van de hoekruimte Bassin-Boschstraat, die aan het einde van 2020 werd geïnaugureerd met een samenwerking met MADEMaastricht.

MADEMaastricht in Zicht 18 december 2020 t/m 17 februari 2021

De nieuwe etalages van Bureau Europa werden regelmatig veranderend ingevuld met Maastrichts werk en presentaties gekoppeld aan de exposities, actuele onderwerpen of de geschiedenis van de buurt. De première was aan MADEMaastricht, het initiatief van ontwerpers die daarnaast ook makers zijn. In een spannende mix van diverse disciplines konden voorbijgangers – door de lockdown waren bezoekers niet mogelijk – kennismaken met jong talent en ervaren vakmanschap.

Bezoekers: n.v.t.

Hartsuyker – visies op alternatieve woningen 12 juni t/m 15 augustus 2021

Parallel aan de tentoonstelling *Love in a Mist* onderzocht Bureau Europa in deze samenwerking met Het Nieuwe Instituut het vrouwelijke vormgeven. Als pilot van een project van archiefpresentaties, werd een greep gedaan uit het tekeningen- en maquettenarchief van architectenkoppel Luzia en Enrico Hartsuyker-Curjel, bekend van hun radicale woonideeën- en oplossingen.

Deze presentatie was de piloteditie van het nieuwe format *Choose and Use* waarmee Het Nieuwe Instituut (Rotterdam) de auteursarchieven uit de Rijkscollectie wil ontsluiten in samenwerking met het culturele veld.

De presentatie sloot ook aan op de programmering van Constant 101, ter nagedachtenis aan de kunstenaar Constant Nieuwenhuys met wie de Harstuykers hebben samengewerkt.

Bezoekers: 497

Marta & Slava – selected projects 2009-2020 4 september t/m 24 oktober 2021

In de etalages en de hoekruimte was de oeuvrepresentatie te zien van kunstenaarsduo Marta Volkova en Slava Shevelenko. Deze Russische rasvertellers spelen met de maakbaarheid van de geschiedenis en hoe feit en fictie steeds meer in elkaar lijken te vervloeien. Een greep uit het werk bracht kosmonauten met liefdesverdriet samen met het droevige lot van de laatste Verschrikkelijke Sneeuwman.

Bezoekers: 1805

Een Euregionaal Drieluik

8 oktober t/m 24 oktober 2021

Drie studenten met drie verschillende nationaliteiten verbonden door dezelfde opleiding presenteerden het slotstuk van vier jaar studeren aan de Architectuur-academie Maastricht. Deze presentatie was een tijdelijke reprise van de twee succesvolle Academia-reeksen uit 2020, waarmee Bureau Europa opnieuw het podium bood aan jonge talenten die hun afstudeerwerk toonden. De drie eindwerken speelden allemaal met Euregionaal erfgoed.

Bij de opening op 8 oktober ontvingen de drie studenten hun eindexamen's. Tijdens de Museumnacht op 22 oktober vertelden zij de verhalen achter hun werken.

Bezoekers: 1031

Fragile White Porcelain

Geannuleerd: 22 december 2021
t/m 16 januari 2022

Wegens de lockdown is deze presentatie niet doorgegaan. Toen Bureau Europa met Maastrichts keramiek in oude luister werd heringericht, vulde curator Marnix van Wijk de hoekruimte in met zijn collectie. Deze curator/verzamelaar van witte, porseleinen vazen geniet van de kracht en pure schoonheid van het materiaal en de veelheid aan vormen en patronen. Tijdens de hoekpresentatie zouden de vazen aan draden in de ramen hebben gehangen en te koop zijn aangeboden.

Bezoekers: n.v.t.

Lijnen in het Landschap

30 oktober t/m 12 december 2021

Kunstenaar Stefan Cools schreef voor de tentoonstelling *Macht, Wellust en Zink* een wandeling door het Bunderbos. Een route die hij bijna dagelijks loopt, bracht hij in kaart met verschillende objecten, teksten en andere observaties die samen de diverse lijnen in het landschap uitbeelden, van het vliegpad van een vlinder tot de verborgen begroeiing onder prikkeldraad.

Deze presentatie, in samenwerking met Euregionetwerk Very Contemporary, was een preview op een oevretentoonstelling die in 2022 zal plaatsvinden bij De Domijnen in Sittard.

Bezoekers: 927

Foto: Constance Kroon

2.3 Lezingen

Ook in 2021 heeft Bureau Europa minder lezingen kunnen organiseren. Door corona zijn wel nieuwe mogelijkheden van publieksbereik aangeboden, zoals door de lezingen online te plaatsen. Hierin is een samenwerking met bijvoorbeeld Studium Generale nuttig gebleken.

Mevr. de Architect

Geïnspireerd door het idee van Merel Pit, hoofd-redacteur bij De Architect, en naar aanleiding van haar publicatie *Mevr. de Architect*, organiseerde Bureau Europa in samenwerking een vijfdelige lezingenreeks in het kader van de tentoonstelling *Love in a Mist*. Alle lezingen zijn gefilmd en online gepubliceerd.

#1. Waarom Mevr. de Architect?

15 mei 2021

Bedenker van Mevr. de Architect Merel Pit legde uit waarom er een noodzaak is voor dit initiatief. Vrouwelijke architecten worden nog te veel vergeten, zoals haar verhaal pijnlijk aantoonde. De Limburgse architecten Nicole Maurer (Maurer United Architects, Maastricht) en Sandra Wigmans (SATIJNplus Architecten, Born) deelden hun eigen ervaringen en praktijken vanuit het lokale werkveld.

Kijkers: 353

#2. Waar zijn de vrouwen?

28 mei 2021

Architectuurhistorica Catja Edens stelde de praktijken aan de kaak waarmee vrouwelijke architecten letterlijk uit de geschiedenisboeken zijn geknipt. Teske van Royen (Artesk, Maastricht) en Evelien Pieters (AR-TUR, Turnhout) vergeleken de Nederlandse en Vlaamse visies op dit vraagstuk, met speciale aandacht voor het Vlaamse project Wiki Women Design, dat het werk van vrouwelijke architecten en ontwerpers in de Belgische Kempen inventariseert.

Kijkers: 225

#3. De vrouwelijke blik op het land

11 juni 2021

Tuinhistoricus Leo den Dulk deed het leven van tuinontwerper Mien Ruys uit de doeken. Ruys trotseerde haar tijd en werd internationaal bekend in een door mannen gedomineerde ontwerpdiscipline. Architecten Lotte de Moor (Vullings de Moor, Berg en Terblijt) en Gaby Vanhommerig (Mendum, Ransdaal) bespraken de vrouwelijke blik op het Limburgse land en welke rol ergoed en culturele verbondenheid hierin spelen.

Kijkers: 120

#4. Vrouwelijkheid op de werkvloer

26 juni 2021

Architecten Nadine Nievergeld (Kalekt, Maasbracht) en de van origine Macedonische Tatjana de Grood-Trajkovska (TT-Architectuur, Maastricht) geven beide leiding aan een succesvol, eigen bureau. Daarvoor bouwden ze ervaring op in bureaus die juist door mannen werden geleid. Was er sprake van (een gebrek aan) vrouwelijkheid op de werkvloer en wanneer is dat een issue? In de lezing werden het Nederlandse en het Noord-Macedonische perspectief tegenover elkaar afgewogen.

Kijkers: 209

#5. Bouwen aan de toekomst

9 juli 2021

De laatste lezing in de reeks haakte aan op de nevenexpositie over Luzia Hartsuyker-Curjel. Conservator Eline de Graaf van Het Nieuwe Instituut stond stil bij de vrouwvriendelijke vormgeving van de Hartsuykers. Architect Omayra Mingels (SATIJNplus Architecten, Born) vulde het verhaal aan met een blik van de jongste generatie op de toekomst, die het mannelijk-vrouwelijk hokjesdenken meer en meer loslaat.

Kijkers: 101

Abortion at Sea

29 juni 2021

Foto: Remco Beckers

Volgens TIME Magazine is abortusarts en activiste Rebecca Gomperts één van de 100 meest invloedrijke personen ter wereld. Met haar initiatief Women on Waves bevaart Gomperts de zeven wereldzeeën met aan boord een mobiele abortuskliniek: in internationale wateren, buiten de kusten van landen waar abortus niet is gelegaliseerd, helpt zij vrouwen met hun ingreep of met informatievoorziening. In samenwerking met Studium Generale sprak Gomperts een groot, online studentenpubliek toe.

Kijkers: 261

Water Monumenten

14 juli 2021

Foto: Floor van Spaendonck

De eerste lezing van het jaar die met aanwezig publiek kon plaatsvinden: beeldend kunstenaar Charlotte Koenen lichtte haar onderzoek naar de Franse *lavoirs* toe, de washuizen waar de Franse, vrouwelijke geschiedenis zich ontplooidde. Er is een nauwe samenhang tussen architectuur en maatschappelijke hiërarchie, die Koenen in een fotoserie duidelijk aantoonde. Remco Beckers sprak over de vrouwen die voor de Sphinxfabrieken werkten in Maastricht wier stakingen aan het einde van de 19e eeuw grote betekenis hadden voor het Nederlandse vrouwenkiesrecht en de verbetering van de positie van de werkende vrouw.

Bezoekers: 27

Marta en Slava in gesprek met Erik de Jong

22 oktober 2021

De Russische kunstenaars Marta Volkova en Slava Shevelenko doordrenken hun oeuvre van persoonlijke ironie en humor, maar ook verbijstering en melancholie. De geschiedenis is maakbaar, propaganda wordt weer steeds belangrijker. Vandaag is het werk van de kunstenaars in een breder daglicht komen te staan, in de wereld van neoconservatisme, klokkenluidersopenbaringen en fabeltjesfukien. Alternatieve waarheden worden steeds meer een nieuwe werkelijkheid waar serieus rekening mee gehouden lijkt te moeten worden. Wat betekent dat voor onafhankelijkheid en objectiviteit?

Bezoekers: 27

Street View

Tijdens de videokunsttentoonstelling *Street View* van Viewmaster Projects organiseerden Viewmaster Projects, TOPOS en Bureau Europa twee lezingen die bij Bureau Europa plaatsvonden. Aansluitend gaf curator Bart van den Boom rondleidingen langs de geëxposeerde videowerken.

Binnen en buiten

15 oktober 2021

De stedelijke, openbare ruimte wordt nooit telkens op dezelfde manier beleefd. David Hamers, onderzoeker op het gebied van stedelijke ontwikkeling en toekomstscenario's bij het Planbureau voor de Leefomgeving, sprak over de geleidelijke versmelting van binnen en buiten in hedendaagse architectuur.

Bezoekers: 10

De stad, haar algoritmes en de publieke ruimte

30 oktober 2021

Martijn de Waal, lector Civic Interaction Design aan de Hogeschool van Amsterdam, sprak over de stad als interface. Platformen als Google, Airbnb, Uber en Tripadvisor helpen ons oriënteren in de stad en er doorheen te bewegen. Niet alleen de routes zijn dan belangrijk, maar vooral de vele aanbevelingen die de apps ons doen – gebaseerd op ons online gedrag en de verzamelde data. Deze ontwikkeling heeft implicaties voor het ontwerp van de publieke ruimte.

Bezoekers: 11

Moresnet – van begin tot eind

10 november 2011

Het boek *Moresnet* van Philip Dröge is alweer aan zijn nieuwste druk toe, het vierde landje op de Vaalserberg leeft nog steeds. De fantastische verhalen uit de 19e eeuw spreken tot de verbeelding, maar ook nog bij de inwoners van het voormalige dwergstaatje zelf? In zijn fotoserie *Silent Canary* laat kunstenaar Filippo Ciriani zien dat er van Neutraal Moresnet maar bar weinig resteert in het moderne Kelmis. Dröge sprak over het oude Moresnet, terwijl Ciriani de publicatie van zijn fotoserie lanceerde.

Bezoekers: 76

2.4 Events

Zoals elk jaar heeft Bureau Europa dit jaar bijgedragen en deelgenomen aan stadsbrede evenementen. Vaak werden die op andere tijdstippen uitgevoerd dan aanvankelijk georganiseerd, maar toch brachten ze het gevoel van 'normaal' weer terug. Met de evenementen heeft Bureau Europa grote en andere bezoekersgroepen kunnen aanboren dan gemiddeld.

#FreeBritney 15 augustus 2021

De finissage van *Love in a Mist* werd een activisme- en designworkshop met een ludieke actie rondom Britney Spears, die wereldwijd scharen mensen op de been bracht die in opstand kwamen tegen het patriërchaat. Glam-activiste Ada Lovelace werd door Bureau Europa uitgenodigd een workshop te geven over de vormgeving van en strategie voor actievoeren. Deelnemers kregen de opdracht: 'verander de wereld, geef vorm'.

Deelnemers: 10

Lancering Architectuurspecial in Zuiderlucht 4 september 2021

Bureau Europa en cultureel maandblad Zuiderlucht werkten samen om bijzondere verhalen te bundelen over architectuur en stedenbouw. De dames die aan het woord kwamen in de lezingenreeks Mevr. de

Architect kwamen samen in de publicatie met een selectie van foto's van zinkgevelfotografie door Irmel Kamp, een bijzondere wandelroute door de binnenstad van Maastricht en inkijkjes in de keuken bij onze architectuurpartners in de regio.

Bezoekers: 54

Maastrichtse Monumentendagen 11 en 12 september 2021

In 2021 vond de noodeditie plaats van de Monumentendagen. Wegens het vervallen van de gemeentelijke subsidie bleven de monumenten gesloten. Op geheel vrijwillige basis werden daarom tig wandelroutes georganiseerd langs de vele monumenten van Maastricht – tweede monumentenstad van Nederland! – in plaats van dat de monumenten zelf bezocht konden worden. Curator van Bureau Europa Remco Beckers en conservator bij Centre Céramique Joes Minis sloegen de handen ineen en gidsten de wandeling *En Plein Publiek*, waarbij de focus lag op de straten, de pleinen en de bruggen van Maastricht.

Deelnemers: 64

Dag van de Architectuur 18 september 2021

Maastricht verzette de landelijke Dag van de Architectuur naar het najaar. De ontwikkelingen rondom het Radiumterrein stonden centraal, gekenmerkt door vervallen en leegstaande fabrieksgebouwen, die de laatste jaren letterlijk van kleur vershoten. Van de transformaties van de Cokesfabriek tot de nieuwe invullingen voor het LAB-gebouw, de Gashouder en het Brikkegebouw. Bureau Europa stelde zijn tentoonstelling gratis open, gaf rondleidingen en organiseerde de borrel voor de vele medewerkers aan de Dag.

Deelnemers: 43

Museumnacht Maastricht – Art Appetizer

22 oktober 2021

Foto: Floor van Spaendonck

Corona heeft ook de Museumnacht al roet in het eten gegooid: de jubileumeditie is daarom voor de tweede keer uitgesteld. Om toch niet helemaal verstek te laten gaan, werd in het najaar een Art Appetizer georganiseerd, een sneak preview op de grote lustrumeditie die in 2022 gaat plaatsvinden. Bij Bureau Europa werd het gebouw langs alle kanten gevuld met verhalen: curator Remco Beckers vertelde de sterke verhalen van Neutraal Moresnet in de geïmproviseerd gelagkamer; de jonge architecten van het Euregionale Drieluik lichtten elk hun bijzondere werken toe; en de Russische kunstenaars Marta en Slava namen de bezoekers mee langs hun melancholische kosmonauten en 's werelds laatste yeti.

Bezoekers: 509

De Toonzaal: Maastrichtse keramiek- en glasverkoop

17 t/m 19 december 2021

Foto: Moniek Wegdam

De Toonzaal van Bureau Europa begon ooit als de chique showroom van de Sphinxfabrieken aan het begin van de 20e eeuw. Met een herinterpretatie werd Maastrichts aardewerk uit het hele land samengebracht voor de verkoop. Drie dagen lang konden verzamelaars, beurgangers, connaisseurs en toevallige voorbijgangers zich laven aan de bonte verzameling aardewerk en, vlak voor de Kerst, nog zotte kosten doen. De opbrengsten zijn gegaan naar samenwerkingspartner Stichting Aardewerk Erfgoed Maastricht en ook naar Stichting de Knoevel. Op vrijdag vond er een gesprek plaats tussen Aardewerkliefhebbers en initiators Huub Brandts en Gerd Leers. Door de laatste coronalockdown heeft deze keramiekmarkt maar twee, in plaats van drie dagen plaatsgevonden.

Bezoekers: 393

2.5 Wandelingen

Ook in 2021 heeft Bureau Europa meer ingezet op de architectuur die in de directe omgeving te vinden is. Met de sluiting van het gebouw, waren we meer aangewezen op het ontdekken van architectuur door middel van wandelingen. De stadswandelingen sloegen goed aan en werden gretig meegenomen in de nieuwsbrieven van bijvoorbeeld Visit Maastricht. Wandelingen werden geschreven als uitbreiding van de tentoonstellingen of in opdracht van het Sphinxkwartier en de Gemeente Maastricht. De wandelingen werden telkens op de website van Bureau Europa gepubliceerd zodat iedere geïnteresseerde ze op eigen gelegenheid kon nalopen.

De telling van het aantal deelnemers is bij een dergelijk aanbod niet echt te registreren. Bureau Europa ontvangt wandel-feedback en soms vragen over de betrokken makers maar anders dan deze respons zijn de aantallen niet te tellen.

De vrouwen van Maastricht Vanaf 9 mei

Op Moederdag werd de wandeling gelanceerd die de expositie *Love in a Mist* begeleidde. De wandelaars treden in de voetsporen van vrouwen die een historische rol hebben gespeeld in Maastricht, van de liefdadigheid en onderwijzingen van Elisabeth Strouven tot de stakende dames bij De Sphinx, van de politieke carrière van Anna Wynandts-Louis tot de wetenschappelijke van Wilhelmina van de Geijn.

Sphinxroutes 7 juni t/m 5 november; sinds 7 juni online

Het Sphinxkwartier is de nieuwste uitbreiding van de Maastrichtse binnenstad. De oude industriële panden zijn omgetoverd tot hippe cultuurhubs, maar buiten cultuur is er meer te zien en beleven. In opdracht van de partners in het Sphinxkwartier heeft Bureau Europa daarom vier wandelingen uitgestippeld met elk hun eigen thema: geschiedenis, architectuur, natuur en sport. Er werden op vier verschillende plekken in het kwartier groene huisjes geplaatst waar de wandelingen op te zien waren.

Foto: Collectie Regionaal Historisch Centrum Limburg

Het Maastricht van morgen

23 en 24 juni; sinds 23 juni online

In opdracht van de Gemeente Maastricht stippelde Bureau Europa samen met stedenbouwkundige Jake Wiersma vier wandelingen uit. Nu er hard is gewerkt aan de Omgevingsvisie voor 2040 spelen er belangrijke thema's die veel vragen oproepen. De wandelingen gaan daarom allemaal over de toekomst van de stad, maar met elk een ander thema: vergroening, kennisinfrastructuur, mobiliteit en maatschappelijkheid. Tijdens het wandelweekend konden burgers met Jake Wiersma en Floor van Spaendonck meelopen om hun eigen visies te delen.

Deelnemers: 34; wandeling gepubliceerd in De Limburger (oplage: 148.000).

Van vuilstort naar bloemrijk grasland

Vanaf 5 september

Beeldend kunstenaar Stefan Cools schreef deze natuurwandeling in opdracht van Very Contemporary en Bureau Europa. Zijn dagelijkse wandeling door het Bunderbos brengt hem van een eeuwenoude berceau naar nieuw ontstane landschappen bovenop oude vuilstorten. In de natuur zijn de sporen van oude industrie goed af te lezen, maar ook de zelfredzaamheid van het landschap: vooral de aanwezigheid van vlinders is daar een goede indicatie van. De wandeling werd geschreven parallel aan de expo *Macht, Wellust en Zink*.

De zinkidentiteit van Maastricht

Vanaf 5 september

Zink is lang niet zo onzichtbaar in het straatbeeld als vaak gedacht wordt. Met deze wandeling treedt de wandelaar in de voetsporen van de zinkwitstakers: deze grootste staking van Maastricht vond plaats in 1929. In de binnenstad stuit je bovendien op bijzondere zinkarchitectuur, die de verschillen laat zien tussen de toepassing van zink als modemateriaal in de 19e eeuw en als praktisch en ecologisch materiaal in de 21e eeuw. De wandeling werd geschreven als uitbreiding op de expo *Macht, Wellust en Zink*.

Wandeling is gepubliceerd in cultureel maandblad Zuiderlucht (oplage: 20.000).

3.

Samenwerkingen

Beeld & Geluid (Hilversum) / **Brouwers Zink** (Maastricht) / **Centre Céramique** (Maastricht) / **Constant 101** (Amsterdam) / **De Zinkmeesters** (Budel-Dorplein) / **Elements 2021** (Euregionale samenwerkingspartners: Bureau Europa/ Bonnefantenmuseum/ Marres/ Espace 251 Nord/ Z33/ Jan Van Eyck Academie/ IKOB/ SCHUNCK/ De Domijnen/ CIAP-FLACC) / **FAST** (New York, NY, VS) / **Gemeente Maastricht** (Maastricht) / **Harvard Graduate School of Design** (Cambridge, MA, VS) / **Het Nieuwe Instituut** (Rotterdam) / **IBA Parkstad** (Heerlen) / **IKOB** (Eupen, B) / **LGOG Maastricht** (Maastricht) / **Limburgs Museum** (Venlo) / **Maison de la Metallurgie et de l'Industrie** (Luik, B) / **Musée Vieille Montagne** (Kelmis, B) / **Museum de Schat van Simpelveld** (Simpelveld) / **Museum Zinkhütter Hof** (Stolberg, D) / **NedZink** (Budel-Dorplein) / **Next Nature Network** (Amsterdam) / **Provincie Limburg** (Maastricht) / **Regionaal Historisch Centrum Limburg** (Maastricht) / **Sociaal Historisch Centrum Limburg** (Maastricht) / **Sphinxkwartier** (Maastricht) / **Stichting Aardewerk Erfgoed Maastricht** (Maastricht) / **Stichting de Knoevel** (Maastricht) / **Stimuleringsfonds Creatieve Industrie** (Rotterdam) / **Student Hotel Maastricht** (Maastricht) / **Studium Generale** (Maastricht) / **TOPOS** (Maastricht) / **Universiteit Luik** (Luik, B) / **Universiteit Maastricht** (Maastricht) / **Very Contemporary** (Netwerk Euregionale cultuurinstellingen: Bureau Europa/ CIAP/ De Domijnen/ SPACE Collection/ La Châtaigneraie/ IKOB/ Kunsthaus Kornelimünster/ Leopold-Hoesch-Museum/ Neuer Aachener Kunstverein/ Ludwig Forum/ Greylight Projects/ SCHUNCK) / **Viewmaster Projects** (Maastricht) / **Visit Maastricht** (Maastricht) / **Vtape** (Toronto, ON, Canada) / **Women on Waves** (Amsterdam) / **Zuiderlucht** (nu Zout Magazine) (Maastricht) / **Zuyd Hogeschool - / Architectuur Academie & Interdisciplinary-arts** (Maastricht)

4.

Communicatie

Instrumenten

Bureau Europa heeft een publiciteits- en marketingaanpak met een jaarronde inzet van maandelijks nieuwsbrieven, wekelijks meerdere sociale mediaberichten, kalender-advertenties en de website. Voor de activiteiten en tentoonstellingen is er steeds een op maat gemaakte aanpak met een wisselende ontwerper, drukwerk, uitnodigingen, advertenties en persstrategie. In 2021 is de website extra ingezet voor onlineprogramma's (bijvoorbeeld de lezingen) en verdere aanvulling van het archief, database van wandelingen en meer beeld.

Voor de marketing heeft Bureau Europa een free publicity-strategie middels de samenwerking van partners en kruisbestuiving van elkaar benoemen in publiciteitsuitingen.

Vormgeving

Vormgever Lyanne Polderman heeft in 2021 de huisstijl en basiscommunicatie vormgegeven. Voor *Love in A Mist* is gewerkt met ontwerper Sandra Kassenaar en voor *Macht, Wellust en Zink* met ontwerper Janneke Janssen, i.s.m. Lyanne Polderman.

Bezoekersprofielen en programmaformulen

Bureau Europa maakt exposities en evenementen met heldere bezoekersprofielen. Door in 2021 enkele programmaonderdelen scherp af te wisselen (sandwichformule) en specifiek aan te wenden voor het publieksbereik in Maastricht hebben we kunnen zien of een afwisselend aanbod ook een bijdrage kan leveren aan de naamsbekendheid, bezoekersstijging en vindbaarheid.

Zo gaf de samenwerking met de zinkmusea in de Euregio een duidelijke weerklank met bezoekers uit de Euregio en vormde de samenwerking met de lokale keramiekverzamelaars een sleutel naar een brede groep Maastrichtse keramiek liefhebbers. Het merendeel van de activiteiten van Bureau Europa is gericht op cultuur- en architectuurliefhebbers, dit blijft onveranderd. De afwisseling is interessant om buiten de kaders om bezoekers te bereiken.

Bezoekers en eigen bereik

Bureau Europa telt de bezoekers handmatig (bronnen zijn de Museumjaarkaartregistraties, het online-reserveringssysteem Tickli en de kassagegevens).

Enkele evenementen, die stadsbreed zijn of waar het buitenactiviteiten als wandelingen betreft, die op eigen gelegenheid gedaan kunnen worden, zijn de bezoekers niet geteld.

Het totale aantal bezoekers is: 9.660. Online hebben nog een extra 1.597 mensen aan onze activiteiten deelgenomen. Door de coronalockdowns is het bezoekersaantal op jaarbasis iets minder dan gemiddeld. Ondanks dat we een half jaar gesloten zijn gebleven, ligt het bezoekersaantal niet al teveel lager dan het jaargemiddelde, waardoor we kunnen concluderen dat onze activiteiten op zichzelf meer bezoekers hebben getrokken. De online bezoekers en deelnemers (kijkers van lezingen bijvoorbeeld) zijn een uit corona geboren noodzaak die hier nog aan worden toegevoegd, hetgeen we voor het eerst in 2020 hebben moeten doen.

Het online bereik is geteld aan de hand van de kwartaalcijfers van onze voornaamste social mediakanalen, Facebook en Instagram, en aan de hand van de maandcijfers van onze website. Het bereik was in 2021:

- Facebook: 65.599 bezoekers
- Instagram: 9.568 bezoekers
- YouTube: 3.087 views
- Website: 2.329.110 hits; 262.376 unieke hits
- Nieuwsbrief: 3.152 Nederlandse abonnees; 337 Engelse abonnees

We zien een stijgende lijn in het bereik op sociale media, nieuwsbrieven en website.

Gebruikers communicatiemiddelen

Nieuwsbrieven per Mailchimp

Nederlandstalige subscribers	3.152
Engelstalige subscribers	337
Percentage geopende nieuwsbrieven	47%
(Mailchimp gemiddelde)	32%)

Gebruik van de website

Daggemiddelde bezoekers	725
Bezoekers aan de website	262.376

Gebruik van social media

Facebook: bezoekers	65.599
Facebook: volgers	4.371
Instagram: bezoekers	9.568
Instagram: volgers	1.904
YouTube: bezoekers	3.087
YouTube: abonnees	14

In 2020 is een Google Grant aangevraagd en werd via Google Ads een groter online bereik behaald. Dat is in 2021 niet gedaan en vindt daardoor zijn weerslag in de gebruikerscijfers van Facebook en Instagram, die lager zijn dan het voorgaande jaar. De YouTube-cijfers zijn nu nog relatief laag doordat we in 2021 actiever aan de slag zijn gegaan dan voorgaande jaren met het online plaatsen van onze publieksprogramma's, door onze lezingen te filmen en te publiceren.

Mediabereik

Bureau Europa heeft een aantal artikelen gehad in Dagblad De Limburger (oplage: 148.000), cultureel maandblad Zuiderlucht (thans Zout; oplage 20.000), het Historisch Nieuwsblad (oplage: 10.000). Elke gedrukte uiting is gekoppeld aan een online uiting op de websites van de betreffende media, alsook op de websites van Chapeau Magazine, Sphinxkwartier, Very Contemporary, Het Nieuwe Instituut, Seamless Territory, Studium Generale: het online bereik hiervan is ons niet bekend. Bovendien staan activiteiten van Bureau Europa met enige regelmaat vermeld in de nieuwsbrieven van bijv. Visit Maastricht, Sphinxkwartier. Ook hiervan is ons het bereik onbekend.

Bureau Europa is een paar keer onderwerp geweest van een radio- of televisie-item van RTV Maastricht (45.000 wekelijkse kijkers), L1 (284.000 dagelijkse kijkers) en OVT (NPO Radio 1, 877.214 luisteraars).

5.

Managementverslag

Organisatie

Bureau Europa is een stichting met een Raad van Toezicht;

- **Prof. dr. P.M.J.E. Tummers** (voorzitter), emeritus-hoogleraar en voormalig Decaan Faculteit der Cultuurwetenschappen Universiteit Maastricht
- **Prof. Ir. F. Humblé**, hoogleraar bij de RWTH en architect/stedenbouwkundige
- **C.J.N.M. Jacobs**, voormalig wethouder Financiën, Economie en Cultuur van de Gemeente Maastricht
- **Dr. V. Van Saaze**, universitair hoofddocent bij de Faculteit der Cultuur- en Maatschappijwetenschappen en Directeur Maastricht Centre for Arts and Culture, Conservation and Heritage (MACCH), Universiteit Maastricht

Bureau Europa heeft 2,5 fte medewerkers in vaste dienst:

- **Floor van Spaendonck**, sinds 2019 directeur/bestuurder
- **Remco Beckers**, sinds 2017 projectcoördinator en curator
- **Agnes Paulissen**, sinds 2006 coördinator interne zaken.

Alle andere functies zijn freelance en werden extern ingevuld door communicatiebureau Youngbloed, i.s.m. Studio Buttons, grafisch ontwerper Lyanne Polderman, suppoosten en opbouwteam Fran Hoebergen, Daniël de Jong, Charlotte Koenen en Emanuel Riksen. Bureau Europa werkt voor de administratie en boekhouding samen met Artburo Limburg en voor de accountantscontrole met A&D accountants in Maastricht. Bureau Europa heeft een solide basis die flexibel kan groeien met de inzet van de freelancers.

Cultural, Divers, Inclusive Governance en Fair Practice

Bureau Europa volgt en past de codes voor governance, inclusief en fair beleid toe in al haar activiteiten en handelingen. Ter aanscherping van de transparantie is de opzet van een personeelshandboek gemaakt, deze wordt voorgelegd in 2022. Ook is er een vergelijkend onderzoek gedaan naar de

arbeidsvoorwaarden voor het freelance opbouw- en suppoostenwerk. De benchmark heeft geleid tot enkele aanpassingen in de salariering en het takenpakket. Ten aanzien van de inclusiviteit is er behalve in de programmering, het publieks- en het personeelsbeleid in het museum ook actief in Maastricht aangesloten bij de oplossingsessies tegen de segregatie in de samenleving. In het zogenoemde sleutelpersonennetwerk heeft Bureau Europa zitting, samen met 47 andere afgevaardigden van maatschappelijke instellingen en bestuurders.

Financieel management

Het programma van Bureau Europa wordt door de Gemeente Maastricht, de Provincie Limburg en het Stimuleringsfonds voor de Creatieve Industrie meerjarig gefinancierd. Daarnaast wordt er per activiteit gekeken naar aanvullende financiering en/of samenwerkingen om de uitvoering zo optimaal mogelijk uit te voeren. Per activiteit zijn de kosten begroot in de jaarbegroting/-uitvoering.

Betalingen worden uitgevoerd nadat een betalingsverzoek is gecontroleerd door de budgethouder en geregistreerd in het programma Exact. De betaling wordt uitgevoerd middels een vierogenbeleid waarbij de coördinator de geaccordeerde betalingen klaarzet en de directeur/bestuurder de betalingen voldoet. De uitvoering en controle geschieden in eerste instantie onder de verantwoordelijkheid van de directeur/bestuurder. De Raad van Toezicht komt minimaal vier keer per jaar bijeen en de voorzitter houdt maandelijks contact met de directeur en is in overleg met de raadsleden ook de eerste aanspreekpersoon voor het financieel toezicht.

Voor de uitvoering van de activiteiten werkt Bureau Europa zo duurzaam mogelijk door onder andere materialen te hergebruiken en in te zetten op het gebruik van bestaande materialen, communicatie, kennis en kunde van partners.

De algemene kosten van Bureau Europa (huisvesting, vaste staf, kantoorkosten) zijn separaat begroot maar kunnen niet gezien worden als overhead omdat het huis, de staf en de kantoorkosten gekoppeld zijn aan de uitvoering van de activiteiten en hiervoor worden ingezet.

Risicomanagement

Strategie bij tegenvallende inkomsten

Bureau Europa stelt jaarlijks de jaarbegroting vast die volledig is gedekt met de op dat moment bekende en vastgestelde inkomsten. Projectbegrotingen worden opgesteld met ambities van extra geldstromen maar kunnen tijdig worden bijgesteld als financiering uitblijft. Bureau Europa heeft huur- en salarisverplichtingen maar beperkt zoveel mogelijk de vaste uitgaven met lange termijncontracten.

Strategie bij sluiting door pandemie

In 2021 is de programmering grotendeels gerealiseerd maar moest Bureau Europa ook lange tijd de deuren sluiten vanwege de pandemie (vanaf het begin van het jaar tot en met juni, vervolgens weer de tweede helft van december) waardoor de uitgaven veel lager uitvielen. Door de COVID-maatregelen waren namelijk veel publieksactiviteiten beperkt of niet realiseerbaar, deze programmering werd op een later tijdstip ingehaald.

Huisvesting

Bureau Europa heeft een huurovereenkomst met de Gemeente Maastricht voor Boschstraat 9, een monumentaal pand dat onderdeel uitmaakt van de Timmerfabriek.

Het pand wordt voor exposities en kantoorwerk ingezet en onderhouden door de gemeente. Functionele aanpassingen, zoals een nieuwe entree of etalages, initieert en realiseert de stichting conform de monumentrichtlijnen die stellen dat er niets permanent verbouwd kan worden.

6.

Jaarrekening

Stichting Bureau Europa

JAAARREKENING 2021

ART BUREAU LIMBURG
ADMINISTRATIEKANTOOR
LAGE KANAALDIJK 71
6212 AJ MAASTRICHT

TEL. +31-43-3258546
FAX. +31-43-3260009
E-MAIL: info@artbureaulimburg.nl
ASN BANK MAASTRICHT
NR. NL64 ASNB 0708 7268 52
KvKZ.LIMBURG 59747226
BTW NL 853628038B01

DATUM: 24-05-2022

Inhoud	blz.
Balans per 31 december 2021	32
Staat van baten en lasten 2021	33
Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten	34
Accountantsverklaring	41

Leden Raad van Toezicht 2021

Naam	Functie	In Functie	Einde 1e termijn	Einde 2e termijn
Prof. Dr. P.M.J.E. Tummers	Voorzitter	04-05-2014	01-09-2016	01-09-2022
Prof. Ir. F. Humblé	Lid	04-05-2014	01-09-2018	01-09-2022
C.J.N.M. Jacobs	Lid	04-05-2014	01-09-2018	01-09-2022
Dr. V. van Saaze	Lid	01-11-2016	01-11-2020	01-11-2024

De Raad van Toezicht van de stichting is onbezoldigd

Bestuurder

Mevr. F.I.A. van Spaendonck	Directeur / Bestuurder	vanaf	1-10-2019
-----------------------------	------------------------	-------	-----------

BALANS		met vergelijkende cijfers per 31 december 2020	
per 31 december 2021		2021	2020
<i>Activa</i>		bedrag in euro's	
Vaste activa			
Materiële vaste activa	[1]	3.002	901
		<u>3.002</u>	<u>901</u>
Vlottende activa			
Vorderingen	[2]		
Debiteuren		369	754
Overige vorderingen en overlopende activa		85.560	101.986
		<u>85.929</u>	<u>102.740</u>
Liquide middelen	[3]	209.307	75.597
		<u>298.238</u>	<u>179.238</u>
Passiva			
Eigen vermogen [4]			
Algemene reserve		75.164	27.091
Bestemmingsreserve		159.515	79.600
		<u>234.679</u>	<u>106.691</u>
Schulden op korte termijn [5]			
Crediteuren en overige schulden		42.427	47.684
Overlopende passiva		21.132	24.863
		<u>63.559</u>	<u>72.547</u>
		<u>298.238</u>	<u>179.238</u>

per 31 december 2021	met vergelijkende rijfers per 31 december 2020			
STAAT VAN BATEN EN LASTEN	2021	Begroting	2020	
	bedrag in euro's			
BATEN				
Directe opbrengsten				
Publieksinkomsten	[6]	9.388	0	9.516
Overige inkomsten	[7]	18.745	0	26.070
Bijdragen uit private middelen	[8]	0	0	4.065
		<u>28.134</u>	<u>0</u>	<u>39.651</u>
Structurele subsidie Provincie	[9]	110.550	110.000	32.357
Structurele subsidie Gemeente	[10]	168.407	168.407	168.398
Overige subsidies uit publieke middelen	[11]	251.070	237.600	248.377
		<u>530.027</u>	<u>516.007</u>	<u>449.132</u>
TOTALE BATEN		<u>558.161</u>	<u>516.007</u>	<u>488.783</u>
LASTEN				
Beheerlasten personeel	[12]	161.040	160.300	156.473
Beheerlasten materieel	[13]	124.669	133.007	127.020
Totaal Beheerlasten		<u>285.709</u>	<u>293.307</u>	<u>283.493</u>
Activiteitenlasten personeel	[14]	82.181	135.150	84.067
Activiteitenlasten overige kosten	[15]	61.578	86.400	40.862
Totaal Activiteitenlasten		<u>143.759</u>	<u>221.550</u>	<u>124.928</u>
TOTALE LASTEN		<u>429.467</u>	<u>514.857</u>	<u>408.422</u>
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING VOOR FINANCIËLE LASTEN		<u>128.693</u>	<u>1.150</u>	<u>80.361</u>
Saldo rentebaten/-lasten		-705	-1.000	-488
EXPLOITATIERESULTAAT		<u>127.988</u>	<u>150</u>	<u>79.873</u>
Resultaatbestemming:				
Naar Bestemmingsreserve COVID		-27.085		79.600
Naar Bestemmingsreserve Overige		107.000		0
Naar algemene reserve		48.073		273
		<u>127.988</u>		<u>79.873</u>

TOELICHTING OP DE BALANS EN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

ALGEMEEN

Stichting Bureau Europa heeft ten doel, het zonder winstoogmerk, bijeenbrengen, behouden en toegankelijk maken van collecties, archieven, bibliotheek en documentatie op het gebied van de Nederlandse architectuur en stedenbouw en het bevorderen van de kennis van en de belangstelling voor de culturele aspecten van de gebouwde omgeving en daarmee het stimuleren van de ontwerpende vakgemeenschap alsmede het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

Toegepast worden de grondslagen volgens Richtlijn 640 van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De bepalingen van Titel 9 van Boek 2 BW worden, hoewel formeel niet verplicht, toegepast voor zover dat het inzicht ten goede komt. Verder worden de bepalingen van het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2021-2024 gevolgd.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Tenzij hieronder anders vermeld, worden activa en passiva gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met afschrijvingen. De afschrijvingen worden lineair toegepast, rekening houdend met de verwachte economische levensduur en de verwachte restwaarde aan het einde van de economische levensduur. Op investeringen gedurende het boekjaar wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

Overige vorderingen en overlopende activa

De overige vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Zo nodig wordt met een voorziening voor oninbare vorderingen rekening gehouden.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

De kortlopende schulden hebben een looptijd van minder dan 1 jaar.

GRONDSLAGEN VAN RESULTAATBEPALING

Het resultaat wordt bepaald op basis van historische kosten. De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden genomen zodra deze zich manifesteren. Baten worden verantwoord zodra deze zijn gerealiseerd.

De baten betreffen de toegezegde bedragen uit hoofde van subsidies en andere sponsors en donateurs, alsmede de andere ontvangsten uit hoofde van de georganiseerde activiteiten.

Onder de lasten wordt verstaan alle directe en indirecte kosten, inclusief rentekosten.

Begroting

De in de Jaarrekening opgenomen begroting 2021 is de begroting goedgekeurd door de Raad van Toezicht op 28 januari 2021.

per 31 december 2021		met vergelijkende cijfers per 31 december 2020	
SPECIFICATIES BIJ DE BALANS		2021	2020
bedrag in euro's			
Vaste activa			
[1]	Materiële vaste activa	Bedrijfs- inventaris	TOTAAL
	<u>Per 1/1</u>		
	Aanschafwaarde	4.260	4.260
	Cumulatieve afschrijvingen	-3.359	-3.359
	Boekwaarde	901	901
	<u>Mutaties boekjaar</u>		
	Investeringen	3.112	3.112
	Desinvesteringen	-4.260	-4.260
	Afschrijvingen	3.249	3.249
	Mutaties boekjaar	2.101	2.101
	<u>Per 31/12</u>		
	Aanschafwaarde	3.112	3.112
	Cumulatieve afschrijvingen	-111	-111
	Boekwaarde	3.002	3.002
	Afschrijvingspercentages	20%	20%
[2]	Vorderingen		
	Debiteuren		
	Diversen	369	754
	369	754	
	Overige vorderingen en overlopende activa		
	Vooruitbetaalde kosten		
	Huur en verzekering	8.245	8.028
	8.245	8.028	
	Nog te ontvangen subsidies		
	Gemeente Maastricht Regulier 2020 10%	0	16.841
	Gemeente Maastricht Once Upon a Town 2020	2.500	2.500
	Stimuleringsfonds Voyage Voyage	0	2.000
	Stimuleringsfonds Professionalisering	0	2.500
	Stimuleringsfonds Regulier periode 17-20 10%	0	56.000
	Provincie Limburg Regulier 2021 10%	11.055	0
	Gemeente Maastricht Regulier 2021 10%	16.841	0
	Gemeente Maastricht Makers in Zicht 10%	1.900	0
	Stimuleringsfonds Regulier 2021	35.000	0
	67.296	79.841	
	Nog te ontvangen belastingen	10.019	14.117
	Totaal overige vorderingen en overlopende activa	85.560	101.986

per 31 december 2021 met vergelijkende cijfers per 31 december 2020
VERVOLG SPECIFICATIES BIJ DE BALANS 2021 2020
 bedrag in euro's

[3]	Liquide middelen		
	Kas	4.168	3.242
	Rabobank Rekening-courant	12.607	24.823
	Rabobank BedrijfsTelerekening	192.525	47.517
	Rabobank Verenigingsrekening	7	15
		<u>209.307</u>	<u>75.597</u>

[4]	Eigen vermogen		
	Algemene reserve		
	Stand per 1 januari	27.091	26.818
	Bij: toevoeging uit het exploitatieresultaat	48.073	273
		<u>75.164</u>	<u>27.091</u>

Bestemmingsreserve

Bestemmingsreserve Covid

	Stand per 1 januari	79.600	0
	Bij: toevoeging uit het exploitatieresultaat	0	*
	Af: Afnahme uit het exploitatieresultaat	-27.085 **	79.600
		<u>52.515</u>	<u>79.600</u>

* De bestemmingsreserve is aangelegd voor de activiteiten die in 2020 geen doorgang hebben kunnen vinden door COVID-19. Deze activiteiten zijn verplaatst naar 2021-2022. De gereserveerde gelden zijn volgens de voorschriften van het Stimuleringsfonds verantwoord in de Jaarrekening 2020.

** De doorgeschoven activiteiten 2020 die in 2021 plaats hebben gevonden zijn in mindering gebracht op de opgebouwde bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve overige

	Stand per 1 januari	0	0
	Bij: toevoeging uit het exploitatieresultaat	107.000 *	0
	Af: Afnahme uit het exploitatieresultaat	0	0
		<u>107.000</u>	<u>0</u>

Totaal bestemmingsreserve		<u><u>159.515</u></u>	<u><u>79.600</u></u>
----------------------------------	--	-----------------------	----------------------

* De bestemmingsreserve is aangelegd voor projecten in 2022-2023 die door COVID-19 geen doorgang hebben kunnen vinden. Deze activiteiten zijn verplaatst naar 2022-2023. De gereserveerde gelden zijn volgens de voorschriften van het Stimuleringsfonds verantwoord in de Jaarrekening 2021.

per 31 december 2021	met vergelijkende cijfers per 31 december 2020	
VERVOLG SPECIFICATIES BIJ DE BALANS	2021	2020
		bedrag in euro's
{5} Schulden op korte termijn		
Crediteuren en overige schulden		
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	28.596	23.103
Overige schulden		
Accountantskosten en administratiekosten	7.910	9.750
Diversen	5.921	14.830
	<u>13.831</u>	<u>24.580</u>
Totaal crediteuren en overige schulden	<u>42.427</u>	<u>47.684</u>
Overlopende passiva		
Vooruit ontvangen bedragen		
Gemeente Maastricht Makers In Zicht	10.692	17.100
	<u>10.692</u>	<u>17.100</u>
Reserveringen		
Vakantiegeld	5.289	5.398
Pensioenpremies	1.850	-1.788
	<u>7.139</u>	<u>3.610</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonbelasting december	3.301	4.153
	<u>3.301</u>	<u>4.153</u>
Totaal overlopende passiva	<u>21.132</u>	<u>24.863</u>

Niet uit balans blijvende rechten en verplichtingen
Verplichtingen

De stichting Bureau Europa is een verplichting aangegaan voor de huur van de ruimte met een jaarlijkse verplichting ad € 67.300. De huurprijs kan jaarlijks worden herzien aan de hand van consumentenprijsindex. De overeenkomst loopt tot en met 31 december 2023. Mocht de subsidie aan de huurder komen te vervallen heeft de stichting Bureau Europa het recht de overeenkomst tussentijds op te zeggen.

Rechten

De stichting heeft voor 2022 recht op een subsidie van de Provincie ter hoogte van € 110.550

De stichting heeft voor 2022 recht op een subsidie van Stimuleringsfonds Creatieve Industrie ter hoogte van € 175.000

De stichting heeft in de periode 2022-2024 jaarlijks recht op een subsidie van de gemeente Maastricht ter hoogte van € 68.407, onder de voorwaarde dat de gemeenteraad voldoende middelen ter beschikking stelt.

24 MEI 2022
Voor identificatie-
doeleinden

per 31 december 2021

met vergelijkende cijfers per 31 december 2020

SPECIFICATIES BIJ DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN**2021**   **Begroting**   **2020**

bedrag in euro's

BATEN

[6]	Publieksinkomsten			
	Entreegelden	4.153	0	5.692
	Museumkaarten	5.236	0	3.824
		<u>9.388</u>	<u>0</u>	<u>9.516</u>

Vanwege de onzekerheid omtrent COVID is er geen rekening gehouden met publieksinkomsten in de begroting 2021. Er hebben toch activiteiten plaats kunnen vinden wat geresulteerd heeft in bovenstaande inkomsten.

[7]	Overige inkomsten			
	Gemeente Maastricht Once Upon A Town	0	0	25.000
	Gemeente Maastricht Makers in Zicht	8.308	0	0
	Diversen	10.437	0	1.070
		<u>18.745</u>	<u>0</u>	<u>26.070</u>

De subsidie van de Gemeente Maastricht | Once Upon A Town 2020 is in 2021 definitief vastgesteld

De subsidie van de Gemeente Maastricht | Makers in Zicht 2021 wordt na verwachting in 2022 definitief vastgesteld

Vanwege de onzekerheid omtrent COVID is er geen rekening gehouden met overige inkomsten in de begroting 2021. Er hebben toch additionele activiteiten plaats kunnen vinden wat geresulteerd heeft in bovenstaande inkomsten.

[8]	Bijdragen uit private middelen			
	Huis van de Kunsten Once Upon A Town	0	0	-200
	Stichting Pictoright Once Upon A Town	0	0	4.265
		<u>0</u>	<u>0</u>	<u>4.065</u>

[9] De structurele subsidie Provincie Limburg voor de jaren 2017 - 2020 wordt na verwachting in 2022 definitief vastgesteld. De structurele subsidie Provincie over het jaar 2021 is nog niet vastgesteld, deze wordt na verwachting aan het einde van de cultuurplanperiode 2021-2022 definitief vastgesteld.

[10] De structurele subsidie Gemeente over het jaar 2020 is definitief vastgesteld in 2021. De structurele subsidie Gemeente over het jaar 2021 wordt na verwachting in 2022 definitief vastgesteld.

per 31 december 2021	met vergelijkende cijfers per 31 december 2020		
SPECIFICATIES BIJ DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN	2021	Begroting	2020
			bedrag in euro's
[1.1] Overige subsidies uit publieke middelen			
Stichting Stimuleringsfonds Algemeen	182.225	175.000	142.943
Stichting Stimuleringsfonds COVID	14.500	0	28.580
Stichting Stimuleringsfonds Voyage Voyage	0	0	10.000
Stichting Stimuleringsfonds Professionalisering	0	0	12.500
Gemeente Maastricht Tegemoetkoming huurkosten	54.345	60.000	54.354
Overige publieke middelen	0	2.600	0
	251.070	237.600	248.377

De subsidie van de stichting Stimuleringsfonds | Algemeen voor de jaren 2017 - 2020 is definitief vastgesteld in 2021.

De subsidie van de stichting Stimuleringsfonds | Algemeen voor de jaren 2021 - 2022 is nog niet vastgesteld.

Deze wordt na verwachting aan het einde van de periode in 2023 vastgesteld.

De subsidie van de stichting Stimuleringsfonds | COVID voor de jaren 2021 - 2022 is nog niet vastgesteld.

Deze wordt na verwachting aan het einde van de periode in 2023 vastgesteld.

De subsidie van de Stichting Stimuleringsfonds | Voyage Voyage is definitief vastgesteld in 2021.

De subsidie van de Stichting Stimuleringsfonds | Professionalisering is definitief vastgesteld in 2021.

De subsidie van de Gemeente Maastricht | Tegemoetkoming huurkosten 2020 wordt na verwachting in 2021 definitief vastgesteld.

De subsidie van de Gemeente Maastricht | Tegemoetkoming huurkosten 2021 wordt na verwachting in 2021 definitief vastgesteld.

per 31 december 2021 met vergelijkende cijfers per 31 december 2020
VERVOLG SPECIFICATIES BIJ DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2021 Begroting 2020
 bedrag in euro's

BEHEERSLASTEN**[12] BEHEERSLASTEN PERSONEEL**

Personeelskosten		160.300	
Bruto lonen en salarissen	125.579	0	121.525
Sociale lasten	22.827	0	22.904
Pensioenlasten	11.898	0	11.022
Onkostenvergoedingen	780	0	1.057
Diversen personeelskosten	-43	0	-35
TOTAAL BEHEERSLASTEN PERSONEEL	161.040	160.300	156.473

Het aantal werknemers in dienst van de stichting in 2021 was 2 fte
 De Raad van Toezicht van de stichting is onbezoldigd, 2 fte

[13] BEHEERSLASTEN MATERIEEL

Huisvesting		97.200	
Huur en servicelasten	73.344	0	72.545
Gas / Water / Electra	5.188	0	12.952
Bewaking & beveiliging	497	0	483
Verzekering pand en Inboedel	4.284	0	4.254
Schoonmaakkosten	2.152	0	1.474
	85.465	97.200	91.708

De huisvestingslasten zijn lager uitgevallen doordat de maandelijkse huurlast minder geïndexeerd is dan begroot in combinatie met de jaarafrekeningen van gas / water / electra.

Kantoor en overige kosten		34.807	
Kantoorbenodigdheden	1.452	0	2.868
Telefoon/fax/internet	1.552	0	1.344
Accountant/administratie	13.418	0	12.388
Bestuurskosten	0	0	10
Diversen kantoorkosten	14.452	0	14.027
Reis- en verblijfkosten	7.319	0	4.118
	38.192	34.807	34.755

Afschrijvingskosten 1.011 1.000 557

TOTAAL BEHEERSLASTEN MATERIEEL **124.669** **133.007** **127.020**

per 31 december 2021 met vergelijkende cijfers per 31 december 2020
 VERVOLG SPECIFICATIES BIJ DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2021 Begroting 2020
 bedrag in euro's

ACTIVITEITENLASTEN

[14] ACTIVITEITENLASTEN PERSONEEL

Personeelskosten		135.150	
Honorarium kunstenaars	17.854	0	16.250
Honorarium gastcuratoren	2.500	0	11.350
Opbouwploeg	19.419	0	12.331
Afbraakploeg	3.092	0	924
Grafische ontwerpkosten	6.849	0	3.742
Productieleider	5.500	0	8.410
Suppoosten	8.252	0	9.287
Communicatie	17.214	0	19.330
Onderzoek	1.500	0	1.443
Diverse vergoedingen	0	0	1.000
TOTAAL ACTIVITEITENLASTEN PERSONEEL	82.181	135.150	84.067

De hierboven genoemde personeelskosten betreft ingehuurd personeel, niet in loondienst.

Door verschillende coronalockdowns heeft de eerste tentoonstelling van het jaar maar een fractie van de looptijd gehad dan eigenlijk gepland en is de laatste tentoonstelling van het jaar zelfs helemaal uitgesteld. Deze is in januari-februari 2022 hervat. Door deze verschuivingen hebben er ook minder uitgaven plaatsgevonden.

per 31 december 2021

met vergelijkende cijfers per 31 december 2020

VERVOLG SPECIFICATIES BIJ DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

2021 Begroting 2020

bedrag in euro's

[15] ACTIVITEITENLASTEN OVERIGE KOSTEN

Productiekosten		73.500	
Lezingen	0	0	1.825
Reiskosten	475	0	236
Inrichtingsmateriaal	26.346	0	24.962
Beeldrechten / Reproducties	0	0	455
Transport	3.489	0	3.129
Grafisch ontwerp	540	0	0
Vertaling catalogus	1.213	0	0
Drukwerk catalogus	1.267	0	0
Afvalverwerking	72	0	0
Onvoorzien	2.108	0	463
	<u>35.510</u>	<u>73.500</u>	<u>30.571</u>

Door verschillende coronalockdowns heeft de eerste tentoonstelling van het jaar maar een fractie van de looptijd gehad dan algemeen gepland en is de laatste tentoonstelling van het jaar zelfs helemaal uitgesteld. Deze is in januari-februari 2022 hervat. Door deze verschuivingen hebben er ook minder uitgaven plaatsgevonden.

Publiciteit		12.900	
Ontwerpkosten	1.200	0	477
Drukwerk	2.907	0	319
Advertenties	15.640	0	1.741
Vertalingen	4.455	0	4.238
Opening	945	0	518
Fotoregistratie	695	0	1.450
Diversen publiciteitskosten	225	0	1.547
	<u>26.068</u>	<u>12.900</u>	<u>10.290</u>

Om de zichtbaarheid van de stichting te vergroten is er meer ingezet op publiciteit, specifiek advertenties.

TOTAAL ACTIVITEITENLASTEN OVERIGE KOSTEN	<u>61.578</u>	<u>86.400</u>	<u>40.862</u>
--	---------------	---------------	---------------

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en raad van toezicht van Stichting Bureau Europa

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de door ons gewaarmerkte jaarrekening 2021 van Stichting Bureau Europa te Maastricht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bureau Europa per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven, subsidievoorwaarden van de Provincie Limburg (kenmerk 2020/49096 dd. 02-12-2020), Gemeente Maastricht (Kenmerk 2020.28565 dd. 08-12-2020) en Stimuleringsfonds Creatieve Industrie (Subsidiereglement Stimuleringsfonds)

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de winst- en verliesrekening over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'. Wij zijn onafhankelijk van Stichting Bureau Europa zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat onder meer uit de Inleiding, Programma, Communicatie en Managementverslag.

Parkweg 25 • 6212 XN Maastricht • + 31 43 363 48 70 • info@adaccountants.nl
www.adaccountants.nl

a.d accountants adviseurs is lid van het SRA. Op al onze diensten zijn de algemene leverings- en betalingsvoorwaarden van toepassing van het SRA gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 40481496.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Richtlijn 640 vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Richtlijn 640 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met de Richtlijn 640.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening. De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften, onafhankelijkheidseisen, Controleprotocol eindverantwoording verleende subsidies Provincie Limburg 2017 en het Controleprotocol eindverantwoording verleende subsidies gemeente Maastricht 2020. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Maastricht, 24 mei 2022

A•D accountants adviseurs

Drs. J.M.A. Versteegh RA

Colofon

Bureau Europa

Floor van Spaendonck

Remco Beckers

Agnes Paulissen

Fotografie

Lucie Bastiaens

Remco Beckers

Collectie Regionaal Historisch

Centrum Limburg

Stefan Cools

Willemijn Doelman

Jean-Pierre Geusens

Harry Heuts

Constance Kroon

Floor van Spaendonck

Moniek Wegdam

Grafisch ontwerp

Dennis van Eikenhorst

Boschstraat 9 6211 AS Maastricht

www.bureau-europa.nl

